

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetések felvezet a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Dr. ROTT NÁNDOR megyéspüspök úr

egyházmegyéje hiveihez intézett első főpásztori szózata.

Krisztusban szeretett Hiveim!

Kegyelem és béke legyen nektek a mennyei Atyától és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól (I. Kor. 1, 3) ez az imádság száll fel ma az én szívemből, ez az első püspöki áldásom, amelyet nektek küldök. Az Üdvözítő azzal a megbízással küldötté el a világba az apostolokat és bennük az ő utódait, a főpásztorokat, hogy az Isten kegyelmét hirdessék és osztogassák a hiveknek és az Istenben való békével nyugtassák meg az élet ezer bajjával küzködő embereket. Én is ezzel az áldásos küldetéssel lépek ma köztetek, mint az egyházmegyének új főpásztorára.

Nehez órában veszem át az ősrégi, Szent Istvántól alapított egyházmegye vezetését. A hároméves világdulás óriási áldozatokat követelt Tőletek, kedves Hiveim; nagy anyagi áldozatokat, de még nagyobb véráldozatokat. A férfiak, az iskolából alig kikerült ifjakról a már öregedő férfiakig, fiatalok, férjettek és apátok már három teljes éve távol vannak a házitűzhelytől, a családi otthon meleg boidogságától. Mint oroszánok küzdöttek, sok dicsőséget arattak, de számtalanok megbesültek, épen bátorságuk következtében fogságba estek és igen-igen sokan elvértek a harcmezőn. Ti pedig itthon nemcsak sokban, ami eddig a megszokott életmódhoz tartozott, hiányt szenvedtek, hanem igen sok házba beköszönött a szomorú özvegység és árvaság és akik nem is jutottak özvegységre vagy árvaságra, hitvestársuktól és szüleiktől évek óta elszakítva, csaknem az özvegységnek és árvaságnak a kínjait érzik. Az elnémuló harangokkal elhalt minden hangos szava az örömmnek a mi ajkunkon és gyászba öltözve, kislirt szemekkel nézünk fel a jó Isten felé, egyedül bele helyezve bizodalunkat, aki nekünk kegyelmet és békességet ígért az ő szent fia, Jézus Krisztus által.

Ebben a nehéz órában ezzel a bátor szándékkal, ennek a vigasztaló ígéretnak a birtokában jövök hozzátok, hogy kegyelmet és békességet, a vigasztalás evangéliumát hozzam nektek az Úrtól. Ezt a bátorságot nem a szó hatalmába, vagy a bölcsesség mélységébe (I. Kor. 2, 1) vettem bizalomból meritem. Magam is gyenge ember vagyok és amint emberi erőimre vagyok hagyva, félni és remegni kezdek (u. o. 2, 3), de mivel szavam és prédikálásom ereje nem az emberi bölcsesség (ábeszélőképességén) alapszik, hanem a lélek és erő megmutatásában lesz (u. o. 2, 4), hogy a ti hitek se emberi bölcseségre, hanem Isten erejére támaszkodják (u. o. 2, 5), eljövök hozzátok, bízva abban, akitől ezt a szent küldetést kaptam, hogy kegyelmet és békességet hozzak nektek.

Nem jövök hozzátok, kedves Hiveim, semmi-féle hangos, be nem váltható ígéréttel. Oyenge szavamai nem tudom a harcoló népekhez intézni, ugy hogy meghallja a világ és lábhoz eresztett fegyverekkel békejebot nyujtsanak egymásnak. De meghallják a főpásztor szavát a buzgó hivek, mikor először szól hozzájuk. Ti tudjátok, hogy a vallás nem arra való, hogy a földi bajokat megszüntesse, minden könnyet megszáritson, minden betegséget meggyógyítson, minden szegénységnek véget vessen. Más miatt szükséges a vallás az embernek. A föld föld marad, a szenvedés hazája, sírjainak völgye, a paradicsom kapui pedig zárva

maradnak és csak tengernyi szenvedésen keresztül lehet eljutni Isten boldogító látására. A mai napok nyomorúságát emberek gonoszsága idézte elő és a gonoszság makacssága hosszabbítja meg a szenvedés napjait és éveit. Senki sem ígérheti nekünk, hogy szenvedéseink hamarosan megszűnnek. Keresztény megadással megyünk a meg-elkövetkező szenvedések elé. Tudjuk, hogy a szenvedés a földi élet tartozéka, az emberi élet próbaköve, a gondviselő Isten keserő olvossága, tisztító tüze és nevelő iskolája, amellyel betegségeinkből kigyógyítani és gyengeségünkben erősíteni akar.

Azért megis bátran megismélem Krisztus szavát: *Békesség nektek. Ő is egy ellenséges világ közepette mondotta ki ezeket a szavakat. Az ő szavai sem fegyverezték le egyszerre sem a zsidók haragját, sem a görögök hamis bölcseségét, sem a rómaiak harckész seregeit, de megtalálták az utat az apostolok és tanítványok szívéhez és megadta nekik azt a békét, amelyet a világ nem képes megadni* (Ján. 14, 27), mert az az Isten országa (Rom. 14, 17), amely *felülmúl minden emberi érzést* (Filipp. 4, 7), amelyet csak a Szent Lélek kegyelme érlelhet meg lelkünkben (Gal. 5, 22).

Erre a kegyelemre van nekünk szükségünk, hogy a kegyelemről megerősítve, el tudjuk viselni a reánk neheződő csapásokat. Csak az Isten kegyelme teheti oly erőssé a lelket, hogy össze ne ropanjon, mikor minden ránehezedik, mikor úgy, mint a békeúró Jób, mindent elveszít; csak az, aki az Istenben hisz és hiszi, hogy Isten a csapások alatt is veje van és Isten szeretete iránta nem változik, csak az tart ki a csapások pörölye alatt. A keresztény embernek ezt a lelki nagyságot elragadtatással szemléli Szent Jakab apostol és azt mondja róla: *boldog az ember, aki el bírja viselni a kísértést, mert el fogja venni az élet koronáját* (Jak. 1, 12).

Nem szomjazik a hosszú szárazságtól kiszikadt föld és nyári nap hevéttől elperzselt növény annyira az eső után, mint a három év küzdélmé és nyomorúsága után a mi szegény szívünk a béke után. És még sem az a legnagyobb béke, amelyet a háborút befejező világszerződés fog a világnak meghozni, hanem a belső béke, amelyet Krisztus ad a léleknek.

Mennél több bajunk van, annál több kegyelemhez van jogunk az Istenőtől. A mi *lelkünk legfőbb pásztor* (Pét. 1. lev. 2, 25 és 5, 4) ezért küld engem Hozzátok, hogy ezt a sebetek gyógyító, lelkeket erősítő, kitartást adó, Istenhez vezető kegyelmet öntsem én és az én segítőitársaim, a ti lelkipásztoraitok a ti szívetekbe. Ez az Istenhez láncoló kegyelem fogja azután lelketeknek meghozni azt a belső békességet, amelyet a világ sem megadni nem képes (Ján. 14, 27), sem el nem vehet, amely akkor is megmaradhat a lélekben, amikor az egész világ harcban áll vagy romokban hever.

Amikor most főpásztori utamra indulok, kedves Hiveim, a nagy apostolnak szavai ragadják meg lelkemet, amelyekbe egész apostoli érzémet és fevékenységet összefoglalta: *mindenki-nek mindenévtől lettem, hogy mindnyájt üdvözítsem* (I. Kor. 9, 22). Az én hitem és lelkiismeretem azt mondja, hogy nekem is ez a kötelességem, hogy szentül az én hiveim összességéért és min-

den egyeséért kell élnem, hogy ne legyen más gondolatom, minthogy hiveimet az üdvösségre vezessem.

A mi Urunk és Üdvözítőnk, amikor ki akarta fejezni az ő szent szívében rejlő egész nagy gondját, szeretetét, áldozatra kész lelkületét, nem talált ennek megfelelőbb kifejezést, mint: *Én vagyok a jó pásztor* (Ján. 10, 11). Ebben a néhány sorban benne van lelkének minden dobbanása, életének egész odaadása: *én ismerem az én juhaimat és azok engem, ismerik az én szavamat és hallgatnak rám, én jó legelőre vezetem és a ragadozó farkasok elől testemmel védelmezem meg őket, én életemet adom juhaimért* (Ján. 10, 9—14). És amikor később Peterre és Péterben a későbbi papákra és püspökökre bízta egyházát, ezeknek is azt köti lelkükre, hogy jó pásztorai legyenek a hiveinek, azt mondja Péternek: *legeltesd az én juhaimat* (Ján. 21, 15—17). És Szent Péternek ma az utódától, szentséges atyánktól, XV. Benedek pápától én is azt a megbízást vettem, hogy jó pásztorok, püspökökötök legyetek.

Én tehát a ti püspökökötök akarok lenni. Mi a püspök az egyházmegyében? A pásztorok pásztor, a főpásztor, a papok papja, a lelkek atyja és tanítója, a hit védelmezője, az erkölcsök oktatója, az eltévelyedettek jó utra vezetője, a gyengék támasza, a hatalmaskodók megfékezője, az elhagyatottak gyámolítója, Isten országának földi sáfára.

Nagy feladat egy nagy kiterjedésű egyházmegye élén állni és az apostol szavai szerint mindenkinek mindene lenni! Igyekeznii fogok mint jó pásztor az egész egyházmegyét, papokat és hiveket megismerni. Szándékom az egyházmegye minden egyes részét már a közeljövőben meglátogatni, később is sürűn bejárni, sőt fontosabb helyeken többször is akarok megfordulni. Házam is nyitva fog állni papjaim és hiveim előtt, hogy ügyes-bajos dolgaikat előadhassák és nekik, ha kell, tanácsot adjak, ha kell, igazságot szolgáltatassak.

Mikor ekkora feladatra vállalkozom, a hozzá való bizalmat az Isten kegyelméből meritem, mert amint a *szándék* az Isten kegyelme, az ő kegyelme a *véghezvitel* is (Filipp. 2, 13). Nekem is szólnak az Üdvözítő szavai: *nélkülem semmit sem tudtok tenni* (Ján. 15, 5); de jogom van az ő sokszor megisméltét ánnepélyes ígérétehez is: *amit csak kértek az én nevében, megadatik nektek* (Máté 21, 22. Ján. 14, 13, 14, 16, 23); ha kérjék az Urat, megadja nekünk az ő kegyelmét, ha az, amire kérjük, az ő szívének szándékával találkozik. És arra kériek Titeket, kedves Hiveim, hogy Ti is velem együtt kérjétek az Urat, hogy adja meg nekem mindazt a kegyelmet, amire főpásztori hivatalom hűséges és buzgó betöltéséhez szükségem lesz.

De az Isten kegyelme mellett emberi segedelemre is szükségem van. Ezt az emberi segedelemet elsősorban az egyházmegye papjaiban kell keresnem. Ők az én hivatali munkatársaim, akiknek buzgó közreműködése nélkül hiábavaló volna az én minden erőfeszitésem, az én szavam nem jutna el hozzátok, hiányoznék az összekötő kapcsolatok és a hivek között, elszakadna a kegyelem patalkja, Isten kertjét felverné a dudva és gyom.

Azért az a legelső kívánságom, hogy egyházmegyém papjai igazi papi életet éljenek, példájukkal a hívek legbuzgóbbjai előtt járjanak, lelkipásztori kötelességeiket önfeláldozással teljesítsék. A hivatástól pedig azt várom, hogy papjait megbecsülik, tisztelik és szeressék és utmutatásukat mindabban, ami a ker. kath. hithez és az egyházi élethez tartozik, kövessék.

Kívánom, hogy a papok híveiket semmiben se hagyják magukra; ők is csak úgy lesznek igazi lelkipásztorok, ha magukra veszik az apostol szavát és ők is *mindenkinek mindenévé* akarnak lenni.

Ápolják elsősorban a hívek lelki érdekeit. De egyéb dolgaikban és bajlódasukban se legyenek részvéttelen szemlélők, hanem álljanak melléjük, gyámolítsák, vezessék és ott, ahol kell, szervezzék őket az élet küzdelmeire. Ha az árvák felkarolása és az özvegyek gyámolítása nélkül szent Jakab apostol szavai szerint (1, 27) még jó hívek sem lennének, hogyan lenne igazi lelkipásztor, aki nem hordozza híveivel együtt azoknak minden gondját, nem érzi minden fájdalmát, aki nem lenne atyja az árváknak, támasza az elhagyottainak, jótévedője a szegényeknek, vezére az ő szavára váro keresztény népnek.

De a híveket is kérem, hogy papjaikat ne hagyják magukra nehéz munkájukban, legyenek segítségükre mindenben, amiben tehetik. Régebben a pap maga is el tudta látni a maga dolgait, mert az egész életet a kereszténység szelleme járta át. Ma másként van, az életben kevesebb a kereszténység, maga az élet is sokkal bonyolultabb, nehezebb lett, ma a pap magára hagyva csak nagyon keveset tud elvinni. Ahol a pap és a hívek, akár az egyik, akár a másik hibájából, az mindegy, egymástól idegenek, el vannak szigetelve és csak legfeljebb az oltárnál és a szószéken látják egymást, ott minden meg van bénulva, a hitélet szenved. Ahol ellenben papok és hívek megértik egymást, bíznak egymásban, ahol a pap híveinek él és a hívek tisztelik a papot és követik utmutatását, ott virágzik a vallásosság, a szeretet művei balszámot öntenek a szenvedők seibe és az ellenség előtt tiszteletben áll az egyház.

A papok mellett a főpásztor munkatársai a kath. tanítók. Őket, akikre a nemzet zsengeje, a jövő minden reménye van bízva, Krisztus szeretetére, a gyermekek nagy barátjára kérem, éljenek egész odaadással nagy hivatásuknak. A kath. tanító az egyház hitvallója és a nemzet munkása egy személyben. Merítsenek lelkesedést mély kath. hitükből, igazi hazafiságukból, felséges hivatásukból; éljenek az ifjúságnak, álljanak a papok oldalán a nép élén, neveljék vallásra, erkölcsre, fegyelmre, kötelességtudásra, hazafiságra a jövő Magyarországot és legyenek becsületes vezetői a becsületes népnek.

A papok és tanítók nagy feladatai megsúlyosodtak a mostani háború alatt. A háború által sújtottak gondozásában legelsőeknek nekik kell lenniök. Mindenkinek össze kell fognia, hogy tudjuk gyógyítani, valamiképpen enyhíteni a sok mély sebet, amelyet a háború ejtett. A minden hívet ismerő jó pásztor és a nép között élő tanító tudja legjobban mérlegelni minden egyes helyzetét és ha maga nem is tud segíteni, legalább javaslatot tud tenni, hogyan lehetne szomorú sorsukat, amely a közös haza védelmében szakadt rájuk, kevésbé szomorúvá tenni. Számítok ebben a nagy munkában az egyházmegye papjainak és tanítóinak krisztusi szeretetére és hazafiságára.

Elsősorban a számtalan hadiözvegy és árva sorsa képezze a mi gondolkodásunk tárgyát. Feljűk fordul az Ödvözítő tekintete, nekik szólnak az ő vigasztaló szavai, amelyeket mondott, amikor Izsaiás próféta jóvendőjét magyarázta: *az Úr lelke énrajtam, azért kent föl engem és elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, meggyőjtsam a tördölt szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak és látást a vakoknak, a le-sújtottakat felemelni, az Úr kegyelmes esztendejét és a megfizetés napját hirdetni.* (Luk. 4, 18, 19.) Ne engedjük őket csüggedni, elhagyatottságot érezni, karoljuk fel őket a Megváltó szeretetére, éreztessük szükségüket, csillapítsuk bánatukat, tanítsuk meg őket hittel és bizalommal állni az élet bajait és járni az isteni gondviselés által kijelölt néhez utakat.

Most pedig a legnagyobb bizalommal hozzálok fordulok, keresztény Szülők, akik nélkül pispokok, papok, tanítók, mi mind hiába fáradoz-nánk Isten legcsodálatosabb művét a ker. családban alkotni meg. Innét sarjadzik minden élet, innét fakad minden szeretet, ez a földi boldogságnak leggazdagabb forrása. A keresztény család

a melegágya a gyakorlati hitnek és erkölcsnek, ahol a csecsemő az anyatejjel szívja magába a kereszténységet, gögicséve tanulja az imádságot, a szülői szeretetről alkotja meg magának Isten jóságának és gondviselésének fogalmát. Az igazi keresztény család már egy része az Isten országának, amelynek eljöveteleért a Miatyánkban imádkozunk.

Hogy azonban ez megvalósuljon, ahhoz nem elég, ha a szülő a gyermeknek életet ad, azt neki fel is kell nevelni. Az ő kezükbe adta az élet ura a fiatal életet, az ő kezükből fogja azt számon kérni. Van-e, keresztény Szülők, fontosabb, nagyobb, szebb a világon, mint embert nevelni? Semmiféle felfedezése a tudománynak, semmiféle vívmánya a technikának vagy alkotása a művészetnek nem ér fel az emberré neveléssel. Ez a legszebb, leghasznosabb, de legnehezebb is. Keresztény atyák és anyák, ez a ti nagy feladatok! Ez a ti nagy méltóságotok is! Te egyszerű, tanulatlan szegényember, ha jó ember vagy és jó keresztény vagy, képes vagy rá, hogy gyermekedből is jó embert és jó keresztényt nevelj. A jó Isten képesnek tart téged arra, megbizik benned és azért rád bizza a te gyermekedet és annak halhatatlan lelkét, amelyet egyenesen a saját kezéből ad a te kezébe.

Mikor a jobb jövő reményességét a keresztény családhoz kötyük, mely szomorúság tölti el főpásztori szívünk, látva, hogy egy gyilkos kór ragódik a család életgyökerén. Az ország legjobbjai feljajdulnak, mikor látni kénytelenek, hogy egy év alatt több koporsóra, mint bölcsőre van szükség, némely vidéken, a háború áldozatait nem is számítva, többen meghalnak, mint ahány gyermek születik. Egy mérges kigyó lopódzott be a családi fészekbe és csirájában fogatja az életet. Minő felfogás ez a házasséletről! A házassélethez és tisztasághoz kizárja azt, hogy házastársak a lelkeket teremő Isten utjába álljanak és jobban szeressék az elpuhító kényelmet, mint a szülői örömhöket. Minő szeretet lehet ott a gyermek iránt, ahol csak akkor akarják a gyermeket, ha az sok áldozatba nem kerül és abban inkább játékszer és csecsebecsét látnak, mint az Isten kezéből vett édes gondot és felelős felelősséget. Mindenre, ami szent előttek, kériek Titeket, keresztény házastársak, éljétek olyan családi életet, mint apáink és nagyapáink, akik nem ritkán a patriarkák korát megközelítve, az unokák és dédunokák alig megszámálható sokaságában látták Isten legnagyobb áldását és érdemes életük egyik legnagyobb büszkeségét és jutalmát.

Nem ok nélkül választották elődeink szent Anna asszonyt az egyházmegye védőszentjének. A bold. szűz Mária édes anyja a családi élet oltalmazója. Az ő példáján okuljanak a keresztény szülők és ne fordítsák az áldást átokra, hanem Isten akaratán járva, egyszerűségben és megelégedettségben élve neveljék, maguk is küzdve edzék az élet küzdelmeire gyermekeiket, öntsék beléjük Isten féltelmét és az egymás iránt való áldozatos szeretetet.

Tihozzátok is fordulok, kedves Gyermekek, figyelmzettetek, kériek, intelk Titeket, hogy engedelmese legyetek jó szülőitek, lelkipásztoraitok és tanítóitok iránt. Őket a gondviselő jó Isten szeretete rendelte mellétek, hogy fiatal korotokban szeretettel neveljenek titeket és mindenképpen gondoskodjanak rólatok. Legyetek hálásak a jó Isten iránt, hogy nem hagyott magatokra fiatal korban, hanem jó szülőitek ajándékozott meg. De legyetek hálásak szülőitek iránt is, akik éretteket annyi áldozatot hoztak, amiről Ti még csak nem is tudtok. Szeressétek őket nagy szeretettel, tiszteljétek őket és legyetek nekik engedelmesek minden jóban, mert ez a jó Isten szent akarata és ha majd felnőtök és őket szorultságban látjátok, segítsétek őket hálás szeretettel, amint most ők gondoskodnak rólatok.

Szeretett Híveim, ápoljuk a családban őseink keresztényi kath. hitét. Pótolhatatlan baj az, ha a gyermek a családban nem lát mindenben követendő jó példát, nem tud épülni szülőinek mély keresztényi hitén, nem látja az apát és anyát, hogy amint a munkában összefognak, az imádságra is együtt kulcsolják kezeiket. Kedves Híveim, a mély keresztényi vallásosság a legdrágább örökség, amit gyermekeitekre hagyhatok. Ez a ti legősibb vagyatok, amit sem ellenség nem rabolhat el, sem anyagi lökrejtés nem vihet el, ha azt mélyen begyökerezettétek gyermekeitek szívébe, ebből fognak ők erőt meríteni, ha néhan Árvaságra jutnak és ez fenn fogja őket tartani a legküzdelmesebb élet viharában is. Ez a keresztény hit lesz

őre a család erkölcsének. Ahol mély hit van, ott van becsület, hűség, megbízhatóság, erkölcsi tisztaság.

Sok a panasz ma mindenfelé, hogy a háború mindent felforgatott, feldúlt, még itt nálunk is, ahol nem is járt ellenség. Látjuk, hogy meglaunk az erkölcs, felbomlott sok családi kötelék, a kapzsiság, hirtelen meggazdagodási láza fog el mindenkit, az általános gyász cifrátkodás, hivalkodás, tékozlás, élvhajzásat zavarja.

Szomorú eltévelyedés ez a keresztény erkölcsötől, megbecsülhetetlen megfélekedés arról, amivel a hős apáknak, férjeknek, fiaknak tartozunk, akik annyi nélkülözés és lemondás, szenvedés és véres önfeláldozás árán védik a hazát és a hátrahagyott családi tűzhelyeket.

Sokan közülük nem fognak visszatérni. Áldott és szent az ő emlékü! Keresztény hívek, ne legyünk méltatlanok a hősök emlékéhez, akiknek köszönjük, hogy házukban nem az ellenség az ur. Ez a legszebb emléktábla, amit nekik emelhetünk.

Es a többiek, ha majd visszatérnek, néme-lyek ép, egészséges testtel, három esztendő honvágával a szívükben, mások megtörtén, rokkantak, betegnek keresik a megvédett háziüzeiket, az elhagyott boldog otthonot. Mit találnak ott, ki várja őket? Megraítajak-e az elhagyott boldogságot? A hitvesházi hűséget? a szülői tiszteletet? a mocskotalan nevet?

Az a hős katona, aki az ellenség előtt soha sem hátrált, aki nagy lelekkel tűrt, szenvedett, mert tudta, hogy hazájáért és családjáért küzd és tűr, elbírná-e az, ha hazatérve látna, hogy hazáját ugyan megvédte, de családját, annak szeretetét, mialatt érte vezért, elvesztette? Nem, keresztény hívek, ennek nem szabad megtörténnie! A mi hős védelmezőinket sok áldozatukért, szenvedésükért kárpótolni kell a családi élet melegségével, meg nem ingott hitves hűséggel, a szülői tiszteletben felelveit gyermekek szeretetével. Ez az egyetlen elismerés, amit ők az elszennvedett nélkülözésekért kárpótlásul elfogadnak.

Ma, mikor ezzel a szent szándékkal a szent királyunk által alapított ősi püspöki széket elfoglalom, egészen foglyul ejti lelkemet az a gondolat, hogy ez a hely, amelyre lépek, szent föld, amelyen valamikor szentek jártak, amelyet vértanúk vére áztattott, amelyben hitvalló őseink csontjai porladnak. Hányszor fordult meg itt szent István, míg Koppány erőt megtörté, mikor az egyházmegyét és székesegyházat alapította, mikor jámbor hitvesársát, Gizellát és szent fiát a királyné várában Veszprémben látogatta. Itt nevelkedett föl szent Imre, itt nőtt nagygyá a nemzet és meg nagyobbá Isten előtt. Itt kezdte hirdetni a kereszténységet szent Geillert, itt oktatta szent Imrét, itt kezdett a kereszt iskolájába járni szent Margit. Őseink hitének és buzgóságának emlékei között járunk. Merítsünk erőt ezekből az emlékekből! Szent István népe vagyunk! Örizzük a szent hitet, amelyet ő plántált a magyar szívébe, szeressük a hazát, amelynek ő rakott szilárd alapokat, virágoztassuk fel az ősi magyar családi ére-nyeket, amelyek eddig oly viharállóvá tették a nemzetet. Ebben fogjunk össze kedves Papjaim és szeretett Híveim, akkor velünk lesz a *kegyelem és béke a mennyi Atyától és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól* (1. Kor. 1, 3). Amen.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A csatka (Veszprém.) r. kath. iskolaszék a megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése törvényeszerint. A kántortanítói állás betöltéséig a kántoriakat is végezi, melyért 600 K. körüli jóvédelme. Határidő nov. 6. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvenyek piébania-hivatalhoz Sár (Veszprém.) küldendők.

Pályázat. A vindornafoki fiókegyház róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: lakás, melléképületek, 1248 □-ól házikert, értéke 260 K.; párbérrész, lélek-pénz, 2400 □-ól szántóföld, 3 méterdi hasábfu, stóla és alapítvány értéke 394 K.; a többi állam-ségély. Pályázhatnak temetések végzésére képes tanítónok is. Felszerelt, válaszra szánt bélyeggel is ellátott kérvények november 2-ig a piébania-hivatalhoz, Karmacs (Zala.) küldendők. Választás nov. 4-én, mely után a megválasztott köteles állási meliőbb elfoglalni és az egyházmegyei „Gondviselés” segélygyelbe belépni.

Pályázathozhosszabbítás. A 30. számban közzétett *miklósi* (Somogy.) kántortanítói állásra a pályázat meghosszabbították. Választás folyó évi november 15-én lakozzák.

A halottak.

— Egy-két kis kadétnak. —

Ők már boldogok, akárcsak kis szentek,
Kikért egy estén angyalok üzentek.

Sapuk arany sóhaj, földtől bucsuzó,
Mire nem felel járadt ágyuszó.

Ők már boldogok, mély folyón evezők,
Őket várjuk ékes, mennyei mezők.

Ők sárosan is királyi gazdagok,
Szekerük gyémánt csilloggal kirakott.

Édesen pihennek, nem ijeszt parancs,
Nyárfák mentén, sárban nem sir a bakancs.

Messze jár a tábort, messze jár a trén,
Messze a kis város, korzó, sétatér.

Nem fáj a bánat, nem fáj, hogy nem szeret...
Lábuk alatt züg-büg a véres Szereth.

Széles az országút... vajjon hova fut?
Néik már nem nyitnak este zöld zsalut.

Szemükön kék dóm, szívük hallgatag,
Isten kezére megadón hajlanak.

Szeliden alvók, az ég báránycái,
Nem kell már néik kommandóra várni.

Ifjan is bölcsék, végső harcra bátrak...
S véres homlokukra Isten glóriát rak.

Kocsis László.

Csak egy virágszálat!

Ha tán az irgalom nevében
Valaki elétekbe jön
S megváltást tőletek várja:
Segítsétek a szenvedőn!

És legyenek ezerszer érte
Boldogok, hogy e földön itt
Ti gyarló emberek, tehettek
Isten nevében valamit!

A bucsuzó őszi nap hűlő sugara fényözönnel
borítja a temetők virágtengerét, élők kegyeletének
tanujelét, a nem múlt szeretet emlékeztetését.

És a mulandóságnak e virágos erdejében
szólat meg a könyörület kérés szava: gondoljatok
az élő halottakra, a szenvedő tüdőbetegekre, és
„csak egy mécsessel” gyujtsatok kevesebbet, egy
szál virággal fonjatok kevesebbet koszorútokba,
ennek árát hullássátok a tüdőbetegek perselyébe!”

„Csak egy virágszálat!”

Szerke e hazában százezrek életéért remeg
a nő, a család, — dúló csaták véres fürgetege
viruló élete százezreit oltja ki, gyászba borítva
palotát, gunyhót egyaránt. És e sulyos verálodozat,
melyet a „Haza” kíván gyermekeitől, nem az
egyedüli rész, amit a háboru zúdít rájuk.

Nézzünk körül. Kórházaink, szanatoriumaink
telve vannak halványarcu harcosokkal, láztól csil-
logó szeműk, száraz köhögésük a magyarság leg-
nagyobb ellenségének: a tüdőbetegségnek jelen-
létéről beszél.

A József kir. herceg Szanatórium Egyesület
debreczeni „Augusztus”-szanatoriuma sok ezer ily
halvány arcú katonára várta vissza a vissza az
élet rózsáit. Kapuját megnyitotta a háboru óta a
harcérettől tüdőbetegséggel visszatérő katonák előtt,
és az irgalom nevében a szeretet és tudomány összes
fegyvereivel lépett sorompóba a betegek meg-
mentéséért.

És most ez az egyesület a felebaráti szeretetet
hívja sorompóba a kegyelet ünnepe az életet
legádázabbul romboló halál: a tüdővész ellen,
midőn urnáit a temetők kapuiiban felállítva, város-
sunk urhölgyeinek közvetítésével a kegyelet filléreit
kéri a tüdőbeteg katonák részére.

A könyörületesség gyakorlatának ez esz-
méje a maga közvetlenségében megható.

A mulandóság sötét képe közepette, mikor
a földi lét vándorai az őszi alkony homályában
elzarándokolnak a halottak sötét birodalmába,
hogy könnyeikkel öntözzék szeretteik sírhalmát,
városunk nemes szívű urhölgyeinek kérés szava
hangzik fölükbe: „Gondoljatok a szenvedő em-
beriségre, megváltásukat tőletek várják, halott ked-
veseink emlékére adakozzatok, mentétek meg a
tüdőbetegeket!”

A szenvedőkért megindított nemes mozga-
lom sikert érdemel.

A helybeli szanatóriumi főkegylet eddigi
működésével is megmutatta, hogy komoly kitar-

tással szolgálja célját s hogy kezdeményezési
érdemek a támogatásra. Halottaknapra intő szó-
zatát is bizonyára megérti és méltányolni fogja
társadalmunk, tudván, hogy áldozatkészségének
fillérei az emberszeretet és hazafiság szent esz-
méjét szolgálják.

Adakozzék tehát mindenki tehetsége szerint
és „legyetek boldogok, hogy tehettek Isten nevé-
ben valamit!”

Kenessey Kálmáné,

a József kir. herceg Szanatórium
Egyesület központi alelnöke.

Hulló levelek.

Vérpiros vadszözlő levelek
Még ne hulljatok!
Elkészt nap melegében
Kedvvel játsszatok!

Fáradt, elmuló, vén levelek
El ne szálljatok!
Rátok mosolyg még a sugár,
Most ne sirjatok!

Jön majd egy fázós,
Dértele reggel,
S ha sárga színeden
Vértelen sebbel
Vársz az elmulásra:
Akkor gondold szelid,
Csendes lehullásra.

Móznér Ferenc.

A népesedés problémája.

Irta: Biczki Gyula.

— Első közlemény. —

Ma már talán remélhetjük, hogy a borzal-
mas világkatasztrófa vége felé közeledünk s végső
győzelmünk már csak idő kérdése. De mit érne
a győzelem, mint használna, ha óriási áldozatok
árán egy hatalmas birodalom alapjait raknánk is
le, ha arra meg nem gondolnánk, hogy bennün-
ket olyan generáció kövessen, amely alkotásainkat
megőrizni és fejleszteni tudja. A háborus problé-
mák közül azért mindenre kiható jelentőségével
kimagaslóan egy fontos és égető kérdés: a jövő
nemzedék problémája.

Az emberkérdés a legfontosabb, mert a szen-
vedett kár pótlása és a győzelem kiaknázása attól
függ, hogy lesz-e elég ember a megkoszosított
munka elvégzésére, hogy a versenyben fölénk ne
kerelkedhessenek azok a fajok, amelyek csak néma
szemléltői voltak a nagy küzdelmes pusztulásnak.
A faj minőségének súlyos csökkenése pedig könnyen fe-
nyegetheti a háborúban résztvevő nemzeteket, mert
a háboru leginkább azokat ragadja el, akik a bé-
kében is a faj szempontjából leginkább kívánatos
tulajdonságokkal rendelkeznek, a lelkes, bátor, ál-
dozatokész, testiileg, lelkileg legegészségesebb fér-
fiakat.

A háboru alatt, a külföld után indulva, ná-
lunk is felvetették a kérdést, hogy a népesedési
politika milyen eszközzel volna elérhető a cél, a
nagy embervesztés pótlása. Vetődnek fel ész-
szerű, politikai bölcseségről, Isten- és hazaszer-
tetéről tanuskodó javaslatok, de vannak irányzatok,
amelyek a házasság legradikálisabb reformját sür-
getik, sőt szabadszerelmet és többnejvséget em-
legetnek legalább ötven évi időtartamra.

A magyarság elvesztésének, megfogyat-
kozott erjének pótlása is nagy nemzeti és faji
érdek, amely csak hullámverte szigetecske a ha-
talmasabb népek óceánjában. Ezért nem is túrok-
szünk mi világhatalomra, csak biztosítani akarunk
népünknek egy szebb, boldogabb jövőt, amely
nem a mások elnyomásából, hanem a saját mun-
kájából, öntudata erejéből és hazája szeretetéből
fog élni. A magyar királyság néprajzi térképének
sötét foltjait — az aranyszavú püspök szerint —
nem a szavazati jog reformjával akarjuk eltün-
tetni, hanem olyan mosolygó gyermekarcokkal,
akiknek ajkáról büszkén ropog el az édes szó:
„Magyar vagyok, magyar, magyarnak születtem.”

Az erópótlás módját azonban nem a radi-
kális tulzásokban, a szellemi torzüleményekben
kell keresni. Csak az észszerű, celudatos refor-
mokban van a megoldása egy egészséges szellemű
generáció felnevelésére, de a világháborúnál is

sokkal nagyobb veszedelem volna az ezredéves
alapon álló családi életet ostromba, természetellenes
elméletek terjesztésével megbolygatni, mint aho-
gyan teszik nálunk a liberális és radikális lapok.
A család mindig szent tüzely volt s amint a
háboru alatt is számtalanszor tapasztalhattuk, a
családi élet az a megbecsülhetetlen erőforrás, amely-
ből a legértékesebb erkölcsi erők indulnak ki. A
történelem is arról tanuskodik, hogy csak ily
nemzet képes a fejlődésre és szívós ellenállásra,
amelyben tiszta erkölcsi családok monogamiában
élnek s ha a család megbomlik, meginganak az
állam fentartó bástyái is.

A szabadanyaság pedig a népek életében
átvive határozottan tág kaput nyitana az ösztönös
nemű életnek, erkölcsi szabadságot teremtené,
lelkeket rothasztó erkölcsi mocsár lenne belőle,
amely nem életet, hanem erkölcsi penészforrást
teremtene s belőle ily gyenge korcs nemzedék
származna, amely se szellemi, se fizikai munkára
se a haza szeretetére nem volna képes. Szomorú
erkölcsi hanyatlást, dekadenciát jelentene és év-
ezredekkel vetné vissza az emberiség társadalmi
fejlődését, kulturáját amely pedig uralkodó lelket,
akaraterőt, életet és önmegtagadást jelent.

H I R E K.

— **Iskolai gyászünnepe.** A hősi halált
halt vitézeinkről való megemlékezésből erőt merít
hazafias érzéseknek a tanulóifjúság lelkeiben
való felkeltésére és ápolására a fallas és közokt.
m. kir. miniszter által elrendelt s f. év halottak
napján megtartandó iskolai gyászünnepeket a vesz-
prémi megyéspüspök ur is kötelezően elrendelte az
összes rom. kath. népiskolákban. Az ünnepély és a
hősök sírjára való gyűjtés ugyanazon keretekben
tartandó meg, mint a miniszteri rendelet előírja s
amint azt a Népiantók Lapjának 42. számában
közölve van. A püspöki rendelet a most kibocsá-
tott XVII. számú körlevelében tételt közzé.

— **Püspökünk látogatásai.** Csütörtökön
püspökünk Zirczre utazott dr. Békefi Remig zirczi
apát látogatására. Pénteken Fetszer Antal győri
püspököt látogatta meg. Szombaton érkezett Papára
hol ma vasárnap ünnepélyes nagy misét mond,
prédikál és fogadja a külföldöseket. Még a va-
sárnap nap folyamán gróf Mikos János megyés-
püspök látogatására megy Szombathelyre, honnan
Farkasgyepű érintésével okt. 31-én hazaérkezik.
November 5-ig Örméltóságá itthon lesz.

— **A magyar ciszterci-rend háborus
adományai.** Dr. Békefi Remig zirczi apát a ma-
gyar ciszterci-rend nevében újabban a következő
adományokat tette: A veszprémmegyei Hadiárva-
ház részére 5000 K, a Szurmay-alapra 5000 K, a
hontvármegyei G. E. hadiárva-alapjára 3 éven át
évi 400 korona.

— **Királyi kitüntetés.** A király Radocza
Vincze Máv. főellenőrnek, a Veszprém városi ál-
lomás főnökének a koronás arany érdemkeresztet
adományozta a vitézségi érem szalagján. A meg-
érdemelt kitüntetés híret városszerte nagy rokon-
szenvvel fogadták s a magas királyi kegy részését
igen sokan meleg szívvel üdvözölték.

— **A püspök ur Zirczen.** Dr. Rott Nándor
püspök ur csütörtökön délelben Zirczre érkezett,
hogy a magyar ciszterci rend anyamónostorát és
apátját meglátogassa. Békefi Remig apát ur a
konvent élén fogadta püspökünket. Üdvözlő be-
szédeben főpásztori szeretettel ajánlotta a rendet.
Püspök ur örméltósága választásban megköszönte a
szíves fogadtatást s szeretetéről biztosította a
ciszterci rendet és apátját. A delután folyamán
a főpásztor meglátogatta a konvent több tagját,
valamint a fiu és leányiskolát. Később fogadta a
tantestület tisztelgését. Pénteken délelben Győr felé
tovább utazott.

— **Aranymise.** Szép Ferenc nyugalmazott
zákányi plébános f. hó 15-én tartotta aranymiséjét
a csurgói plébániatemplomban. Az ünnepeséget a
jubilans kérdésből papársági iparkodtak kedvesse-
tenni. A szentmise végén Steiner József kerületi
esperes tolmácsolta a papárság jókívánságait. —
Utána a meglátogató aranymisés áldását fo-
gadta. Zichy Ödön gróf, Szép Ferenc egykori
kegyura személyesen fejezte ki üdvözlését, a volt
zákányi káplánok pedig vagy látogatást vagy levél
útján.

— **Esküvő.** *Békffy Pál* tb. szolgabíró, a szerbiai közigazgatási szolgálatra beosztott polgári biztos f. hó 27-én délelőtt 11 órakor tartotta esküvőjét *Illés Hedával*, dr. *Illés Dezső* és neje *Theindi Matild* leányával, az Angoliskasszonyok templomában. Az esketést dr. *Rédey Gyula* c. püspök, nagypüspök tartotta. A násznagyit tisztet *Szabó Sándor* törvényszéki bíró és *Kállay Aladár* tart. hadbíró szászatos töltötte be. A templomban nagyszámu előkelő közönség volt.

— **Tisztelegés.** *Halbik Ciprián* tihanyi bencés apát a tihanyi, *Rózsa Vitál* perjel a zalavári bencés apátságok nevében a mult hétfőn tisztelegtek dr. *Rott Nándor* püspök ur Öméltóságánál.

— **Koszorúmegváltás.** *Schreiner Janos* káptalani jószágfelügyelő és *Közszeghy József* dr. ügyvéd koszorúmegváltás címen 20—20 koronát küldtek szerkesztőségünkbe. A pénzt a hadiárvány javára a városi pénztárba befizették.

— **Halottak esteje.** Mindenszentek napján délután a halottakért mondani szokott könyörgést a székesegyházban is megtartják. *Felhatkor Közszeghy Antal* kárpáljai szentbeszédet mond, melyet a könyörgés követ.

— **Szoborszentelés.** A kislódi hívek adakozásból rendelt két új szobornak, melyek Jézus és Szűz Mária szt. szívét ábrázolják, ugyisint egy névtelen házaspár adományából rendelt szt. Antal szobornak ünnepélyes megáldása a mult vasárnap volt a környékbeli hívek sokaságának jelenlétében. A szoborszentelési szertartást *Fekli Viktor* kerületi esperes, helybeli plébános végezte s szép alkalmi szent beszédében a nehéz háborús időkkel hozta vonatkozásba mind a három szobor magasztos rendeltetését.

— **Főispáni játékonny-alap.** Dr. *Rainpredt* Antal főispán által kezdeményezett játékonny-alapra f. hó 19—25-ig 1150 kor. gyűjt össze önkéntes adományokból. Az előző időszakban 1420 kor.-t küldtek be. Eddig tehát 2570 korona folyt be összesen.

— **Ünnepély a hősök sírjánál.** A Veszprémi Dalegyesület, mint eddig is minden évben, az idén november 1-én is lerója kegyeleti adóját az alsóvárosi temetőben levő hősök sírjánál s ünnepség keretében, — melybe az iskolák s hatóságok is beillesztik kegyeleti aktusaikat — elhelyezi az egyesület koszorúját. A Dalegyesület Zsakovszky Hunfi imáját és Farkas-Varga Hősök sírjánál című alkalmi darabját enekli. A Dalegyesület részéről az ünnepi beszédet *Kovács József* székesegyházi sekrestyeigazgató, a Veszprémi Dalegyesület tagja tartani. Az ünnepség d. u. 4 órakor kezdődik.

— **Gyászünnepély.** A veszprémi főgimnázium f. évi nov. 2-án d. e. 9 órakor megtartandó szent mise után 1/2 10 órakor a vármegyeház nagytermében az elesett hősök emlékeire gyászünnepélyt rendez, amelyre vendégeket is szivesen lát. Az ünnepély után gyűjtest rendezünk az elesett hősök sírjainak gondozására. Az ünnepi beszédet *Babos Dezső* tanár mondja.

— **Elviszik a harangokat.** A honvédelmi miniszter rendelkezése folytán az összes templomokból elviszik a harangokat. Az istentisztelet céljaira mindenütt csak egyet hagynak meg. A rendelkezés végrehajtására már Veszprémbe érkezett a pozsonyi hadtestparancsnokság mérnök kiküldötte. A közel napokban leszerek a székesegyház három harangját, valamint a Károly-kápolnáért egynek kivételével. A székesegyház nagyharangja, melyet a város lakossága megszolgált az öreg Mihály" mondással emleget, itthon marad, mert történelmi értékű műbecsrel bír.

— **Tanítógyűlés.** A veszprémi, várapalotai r. kath. tanítókór *Rusznák Ferenc* hajmáskéri tanító előlével látogatott gyűlést tartott. Jelen volt *Rosos István* egyházm. főtanfelügyelő is. A közgyűlés pontozatokba foglalta kívánásait s felterjeszti az egyházi hatóságokhoz. *Rosos István* kanonok jóakarattal vállalkozott, hogy minden mellényes kívánásnak szószólója lesz a megyéspüspök ur előtt. A tanítókór mozgalmat indította, hogy újabb háborússegélye olyan mérvű legyen, mint az áll. tanítóké.

— **Hangverseny.** *Hermann László* hegedűművész, a székesfehérvári zenede igazgatója folyó évi november 7-én este a veszprémi nemzeti színházban B. Liszt Mária opera- és dalénekeivel és *Waldmann Rózi* zongoraművésznő közreműködésével hangversenyt rendez. A műsor a következő: 1. Goldmark: *Hegegyverseny* Hermann László. 2. Puccini: *Aria „Tosca”* c. dalműből;

Schubert: Der Neugierige B. Liszt Mária. 3. Juon: *Román; Hubay: Zephir; Vecsey: Valse triste* Hermann László. 4. Brahms: *Rhapsodia (A-moll)* Waldmann Rózi. 5. Liszt: *Loreley; Wolff: Der Soldat* B. Liszt Mária. 6. Hermann: *Bölcsődal; Wieniawsky: Caprice valse; Hubai: Csárdajelenet* Hermann László. 7. Bach-Gounod: *Ave Mária* (hegedű, ének, zongora) Hermann László, B. Liszt Mária és Waldmann Rózi.

— **Élelmezési részvénytársaság.** Ujabbban ezt a nevet vette föl az állatbevásárló és húsértékesítő r. t. cimen alakult vállalat. A közlelmezésnek oly sok ágát foglalja munkatervébe, hogy közhasznú célját, körzetét s a fogyasztókkal szemben vállalt kötelezettségét jobban kifejezi az újabb, mint az első elnevezés. A részvényesek a szerdai gyűlésen már a Veszprémmegegyesi Élelmezési Részvénytársaság alakulását mondták ki s ugyanakkor letárgyalták az alapszabályokat is. Az első igazgatóságot az alapítók nevezték ki. Tagjai lettek: *Berger Arnold, dr. Bibó Károly, Csoknyay János, Elekes Gyula, Finke József, dr. Fischer Miklós, Holtischer Károly, Kletzar Miksa, Koller Sándor, dr. Óvári Ferenc, Velty Miklós.* Az alakuló gyűlés pedig a felügyelőbizottságot választotta meg. Ennek tagjai: *Benacek Béla, Korai Arnold, Papp Soma, dr. Sady János, Schiller Sámu.* A választmányának ötven tagja van. Az igazgatóság dr. *Óvári Ferenc* választotta elnökévé. Ügyvezető igazgató lett *Holtischer Károly*, ellenőrző igazgató *Velty Miklós*, ügyvezető igazgató *Ruzsicska Ferenc* százados, ügyész-íjtár dr. *Rupert Rezső.* A nagyközönség érdeklődéssel várja a részvénytársaság működését. A kezdetet nem kell sokáig várni. Ha a vállalat az ígéretekkel valóra váltja, a nagyközönség egyaránt halás lehet egy a tervezők, mint a vezetők iránt. Hogy mit várhatunk az új részvénytársaságtól, melynek egy millió alapítójeit tulajgegyezték, azt az alakuló gyűlésen dr. *Rainpredt* Antal főispán újra meggyőző érveléssel ismertette s erősítette. S habár ő nem vállalt hatott is szerepet a közvetlen vezetésben, bizonyos, hogy az alakulás sikeréből oroszlanrészt igényelhet s hogy jóindulatával jövőre is, a részvénytársaság érdekei mellé áll.

— **Balatonfüreden f. hó 7-ig 6007 fürdővendég fordult meg.**

— **A kath. sajtóért.** A nagykanizsai esperesi kerületi papsága folyó hó 18-án tartotta öszi közgyűlést. A gyűlésnek egyik legfontosabb tárgya: A kath. sajtókérdés volt. A kerület papsága igazi lelkesedéssel ígerte meg az elnököl esperesnek, hogy minden tehetséggel a katolikus sajtóért fog dolgozni. Ott helyben rögtön gyűjtest indítottak, melyhez a következők járultak: Király Elek c. kanonok, esp.-plébános 50 K, Csóti Geza apátplébános 100 K, Müller Karoly plébános 50 K, Kreuzer Dezső plébános 50 K, Nith János kórházi letkész 2 K, Kiss István plébános 23 K, Bönze Jenő plébános, Ambrus Jenő plébános, Ipsics István káplán, Andó Mihály káplán 10—10 K, a nagykanizsai plébánia 50 K, Egerszegi Lajos káplán és Kovács Imre káplán 5—5 K. Vivant sequentes!

— **Lesz káposzta.** *Rainpredt* Antal dr. főispán személyes közbenjárására az orsz. földészföldélek és gyümölcsforgalmi r. t. Papa városának 3, Veszprémnek 2, Várapalota községnek pedig 1 vagon káposztát utalt ki. *Bibó Károly* dr. alispán ebből kifolyólag utasította a két város polgármesterét, valamint Várapalota község előjáróságát, hogy a kiutalt káposztát haladéktalanul vegye át. Egyuttal szigoruan utasította őket, hogy belőle elsősorban a szegényebb sorsu lakosság, továbbá ipari- és gyári munkások szükségletét elégítsék ki.

— **A Veszprémi takarékpénztár** folyó hó 23-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a részvényesek igen nagy érdeklődés mellett elhatározták, a társaság alapítókének 1,200,000 koronáról 2 millió koronára való felemelését. Kibocsát az intézet 6000 darab új részvényt 280 korona kibocsátási áron a régi részvényesek részére, akik 2 drb. régi részvényt után egy darab újat jegyezhetnek. Kibocsát továbbá 2000 drb.-ot 320 kor. áron előveteli jog nélkül. E régi szolid intézet részvényei kiválóan alkalmasak tőkebefektetésre, mert magas kamatozás mellett értékük folyton emelkedik.

— **Tilos a dohányzás.** A belügyminiszter 80.671. számú rendeletében megtilja a dohányzósdékeknek, hogy 16 éven aluli gyermekeknek és nőeknek dohány- és szivarzeméket egyáltalán ki-szovaljanak.

— **A magyar Gazdaszövetség gazdasági előadásai.** A magyar Gazdaszövetség november 15-től április 30-ig terjedő időközben előadásokat rendez a háborús gazdálkodásról és a rendkívüli viszonyokkal kapcsolatos kormányintézkedések, társadalmi feladatok stb. köréből. Az előadások megtartásánál elsősorban a magyar Gazdaszövetség azon testületi tagjai (gazdakörök, olvasóegyletek, szövetkezetek) vétének figyelembe, amelyek a magyar Gazdaszövetséget (Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.) előadó köldése céljából megkeresik. A jelentkező testületek sziveskedjenek az előadás helyére és tárgyára, továbbá a közlekedési viszonyokra vonatkozó különös kívánásait a magyar Gazdaszövetség levelezőlapon közölni. A magyar Gazdaszövetség Veszprémmegye területére az előadások tartásával *Kajdacsy Endre* várm. gazd. egy. igazgatót bízta meg. Az előadást kérelmező testületek ezuton kerik fel: jelentsek be a vármegyei gazdasági egyesület igazgatójának, hogy miről kívánnak előadást tartatni.

— **A Országos Burgonyaközpont vármegyei kirendeltsége.** Az országos burgonyaközvetítő Iroda az orsz. Közlelmezési Hivatallal egyetértőleg az országos központ veszprémmegyei kirendeltségének vezetésével *Kajdacsy Endre* várm. gazd. e. igazgatót bízta meg. A kirendeltség feladata lesz a burgonyaatvevő bizományosok előlényezése az összeírt vagy rekvírált burgonyakészletek leszállítási átvételének nyilvántartása és mindazon intézkedések foganatosítása, amelyekre az országos Közlelmezési Hivataltól utasítást kap a közlelmezés biztosítása érdekében. A kirendeltség hivatalos helyisége a vármegyei gazdasági egyesület irodájában van.

— **A legtöbb állami adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok.** A legtöbb egyenes állami adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1918. évre érvénylen birandó névjegyzékének összeállítására céljából a vármegye igazoló választmánya folyó évi november hó 3. napján d. e. 10 órakor fogja nyilvános ülését Veszprémben a vármegyei székház kistermében megtartani. Ezen határidők a kir. adóhivataloktól beérkezett adókimutatások a netáni felszámolások megtekintés vegett dr. *Kezessy Zoltán* vármegyei aljegyző, mint igazoló választmányi jegyző, hivatalos helyiségében folyó évi október 18-ától kezdve naponként a hivatalos órák alatt közszemlére lesznek kiteve. Az érdekeltek ezen kimutatások ellen támasztandó felszámolásaikat a vonatkozó igazoló okmányok bemutatásával a fent jelzett ülénapot megelőzőleg írásban legkésőbb folyó évi november 3-ának délelőtti 9 óraig, vagy esetleg az ülés tartama alatt elő szóval az igazoló választmánnyal annál inkább tegyék meg, mert ezen időponton túl beérkező felszámolási kérelmeket a nevjegyzék összeállításánál, illetőleg kizárólagosan figyelmen kívül hagyják. Mindazok, kik kétszeres adozamisat kedvezményére igényel és jogosultsággal bírnak, ezen kedvezményben csakis akkor részesülnek, ha jogosultságukat még az ülés tartama alatt szóval, vagy előzőleg írásban az igazoló választmány előtt bejelentik, illetve igazolják.

— **Folvaj cseléd.** A devoceri áttomason bécsi leány szolgált. Szereti a változottságot, mert sűrűn cserelt gazdát. Erről a helyről is távozni akart e héten, de észrevétlenül. Magával vitt azonban vagy kétezer korona értékű női ruhásműt. Szerencsére a szökést hamar észrevettek s még az allomás közelségében elfogták. Ma már a veszprémi ügyészségi fogházban csücsül.

— **Az új vasuti díjszabás.** A vasuti menetdíj megdrágult. Ide iktatunk néhány új menetdíjat az I., II. és III. osztályi sorrendjében. Budapest (keleti pályaudvar) Székesfehérváron át 18:20, — 11:80, — 7:30, Alsóörsön át 34:80, — 20:10, — 11:20 kor. Székesfehérvár: 9:60, — 5:40, — 3:10 kor. Celldömölk: 14:90, — 8:50, — 4:80 kor. Győr Zirczen át 7:50, — 4:50, — 2:80 (nem változott), — Celldömölkön át 29:60, — 17:00, — 9:60 kor. Pápa: Varsányon át változatlan. Celldömölkön át: 20:60, — 11:90, — 6:70. Almádi-öreghegy: 2:00, — 1:10, — 0:62 kor. Alsóörs: 2:60, — 1:50, — 0:86 kor. A menetdíj a helyi-értékű s a dombóvári vasuton egyelőre nem változott.

— **Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap.** (Szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melyen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámat kézzelgyel küld a kiadóhivatal.

— **Suly László biztosítási és bankirodája**
 Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* főképviseletében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági valamint vállalati részvényeket, értékszámlapapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számlára vásárol és forgalmi áron elad. *Osztálysorsjegyek* eladás.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés**

Megdrágult a vasut.

November elsején lép életbe az államvasutakon az új, felemelt személydijszabás. Ezzel egyidejűleg felemelik a podgyászszállítási díjakat is. A tarifaemelés általában százhusz és hetven százalék között mozog. A menetdíjak változása az eddig érvényben volt és az új dijszabást feltüntető alábbi táblázat jelzi a minket leginkább érdeklő személyvonatoknál. Regi menetdíjak:

Km.	I.	II.	III.
1—5	0.60	0.30	0.20
28—30	2.40	1.60	1.—
51—60	4.80	3.20	2.—
311—320	24.50	16.30	10.20
381—390	26.20	17.40	10.90
611—620	29.—	19.40	12.10

Ezzel szemben az új személydijszabás:

Km.	I.	II.	III.
1—5	1.30	0.60	0.31
18—30	5.30	3.—	1.70
51—60	10.60	6.10	3.40
311—320	53.90	31.—	17.30
381—390	57.60	33.10	18.50
611—620	63.80	36.90	20.60

A drágulás — mint látható, — legjobban a párnázott kocsiszattyókat érinti. Az elsőosztályú menetjegyek ára a gyors- és személyvonatoknál egyaránt százhusz százalékkal lett drágább. A második osztály gyorsvonatoknál száz, személyvonatoknál pedig nyolcvan százalékkal drágult meg. A jövőben szélesebb keretekben bevezetni szándékolt gyorsvonatu harmadik osztály utazási díja nyolcvan-kilencven százalékkal emelkedett. Viszonylag a legkíméletesebben a személyvonatu harmadik osztályal bántak el, melynek árát az összes relációkban kerekén 70%-al emelték fel.

Nem érdektelen megfigyelni a menetdíjaknak a távolsággal arányos növekedését sem. Könnyebb átnézhetőség szempontjából csak a régi és az új személyvonatu harmadik osztály menetárait állítjuk egymással szembe:

Távolság Km.	regi menetdíj	új menetdíj
5—10	0.24	0.42
91—100	3.40	5.80
191—200	6.90	11.70
591—600	12.—	20.40
991—1000	19.90	33.80

Megdrágultak természetesen az éves féléves bérletjegyek árai is.

Vározzatlanul csak a közigazgatási tisztviselők, állami alkalmazottak és katonai havidíjasok 30 lapos kedvezményes áru jegyfuzetel, továbbá a vasuti alkalmazottak számára kiszolgáltatói szokott önköltségi jegyek, valamint a havi tanulóbérletjegyek és a munkás heti bérletjegyek árai maradtak.

Megfelelően megdrágult a személyszállító vonatokhoz feladott podgyász és expresszáru szállítása is. Ezek drágulása 30 és 50 százalék között mozog.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Gombor József villany szerelő és Rozanyóczi Ilona leánya Irén, Terézia r. k. — Steinbach István máv. vonattólvezető és Zóka Margit fia Ferenc r. k. — Györke György m. kir. 31. h. gy.-ezredbeli százados és Perczel Margit leánya Klára Sarolta Margit r. k. — Jánoki József kárpitos iparos. és Georgi Ilona leánya halvaszületett.

Halálozás.

Mikó Ignác földműves r. k. 22 éves. — Radóvicz András r. k. 31 éves hős haját halt katonának. — Morocz János napzámos ev. 68 éves. — Ughi Róza

r. k. 2 éves. — Jenei József földműves ref. 79 éves. — Selymes Ferenc r. k. 16 hónapos. — Jánoki Józsefné Georgi Ilona kárpitos iparos neje r. k. 39 éves. — Láng Ernesztina Mária Janka r. k. 2 hónapos. — Handra Rozália r. k. 14 napos.

Házasság.

Kántás Lőrinc (özv.) napzámos ref. és Csomai Julianna (özv.) napzámos nő r. k. — Pusztai József népezenész r. k. és Lendvai Anna varrónő r. k. — Földes Lajos gyógyszerész izr. és Rösenberg Janka izr.

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

14968/1917. szám.

Hirdetés.

A városi tanács határozata alapján közhírré teszem, hogy akik a városi erdőből az ideai vágásból nyert fát vásárolni óhajtanak, előjegyzés végett a városi közlélemzési ügyosztályánál f. é. nov. 6-ig jelentkezzenek.

Az igényelt fa mennyisége és a rendelkezésre álló faanyag alapján a tanács fogja megállapítani, hogy háztartásokként mennyi fa jut és ez alapon lesznek az utalványok kiállítva.

A fa az erdőn átvéve a következő:

1. ágfa; 2. hasábfa; 3. gömbfa.

A kiutalt fát 1918. márciusig mindenki elvitetni köteles.

Kelt Veszprém város tanácsának 1917. okt. 10-én tartott üléséből.

Dr. Komjáthy polgármester.

Veszprémi Takarékpénztár.

Részvényalírási felhívás.

Folyó évi október hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlésünk határozata folytán jelenlegi 1,200,000 korona alaptőkénket, mely 12,000 darab 100 kor. n. é. részvényre oszlik, 8,000 drb. ugyancsak 100 kor. n. é. új részvény kibocsátása által 2,000,000 koronára emeljük fel. E kibocsátandó 8,000 darab részvényből 6,000 darabra elővételi jogot adunk régi részvényeseinknek minden 2 drb. régi után 1 drb. ujra 280 kor. kibocsátási áron, 2,000 darabot pedig elővételi jog nélkül 320 kor. áron bocsátunk jegyzésre.

A részvényjegyzés zárhatárideje, úgy az elővételi joggal, mint az enélkül történt jegyzéseknél 1917. november 15-ik napjának déli 12 órája.

A jegyzett részvények vételára három részletben fizetendő és pedig:

80, illetve 120 kor. a részvény jegyzésekor, 100 korona 1917. december 15-ig,

100 korona 1918. január 15-ig

de e három részlet egyszerre is lefizethető.

Az új kibocsátású részvények az 1918. év osztlékában a régi részvényekkel egyenlően részesülnek. A folyó évben történő befizetések után a befizetés napjától december 31-ig 5% kamatot térítünk, meg, a jövő évben történő befizetések után pedig január 1-től a befizetés napjáig 5% kamatot szedünk.

Veszprémi Takarékpénztár.

APRÓHIRDETÉSEK.

Harisnyafejlesztés és javítást elfogad jutányos áron hadbavonult neje. Szíves megkereséseket kér Tólos Károlyné Veszprém, Pacsirta-utca 11.

BORELADÁS. 30—40 hektoliter balatonmelléki ó-bor eladó. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában.

ELADÓ HÁZ.

Veszprémben, a Jeruzsálemhegyen Festő-utca 7. és 9. sz. ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos.

Rákóczi-tér 5-ik számú házban levő boltban november hó 5-ig ismét lehet olcsó edényt vásárolni **Tányérok darabja 40 fill. Kávés-, teáscsészék 20 fill.** Minden másféle áru is olcsón lesz kiárúsítva.

November 8-án a Színházban, November 9-én a Moziban

lesz bemutatva az idény legszebb filmje:

MATÁR-JÁRÁS

Főszereplők:

Kosáry Emmi
 Király Ernő

Számozott jegyek már válthatók

SZALAI MÓR-nál
 Rákóczi-tér 24. sz.

• Rendes helyárák •

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafelőli lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

